

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Nasmo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnieniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 254.

Chełmża, wtorek, dnia 5-go listopada 1929 r.

Rok II.

Dział urzędowy powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

Dodatkowe targi koni remontowych.

Przewodniczący Komisji Remontowej nr. 2 w Poznaniu zawiadomił, że na terenie województwa pomorskiego, celem dokładnego wykupienia koni od hodowców, odbędą się dodatkowe targi remontowe, na których odbędą się zakupy koni dla wojska, według następującego planu:

Pelplin pow. Tczew	12. XI. 1929 r. godz.	9.30
Łaskowice p. Świecie	" " " "	14.00
Grudziądz	13. " " "	10.00
Gorzuchowo p. Ch.	" " " "	14.30
Jabłonowo p. Brod.	14 " " "	9.00

Wzrost i wiek koni oraz ceny remontowe te same co i na poprzednich targach remontowych. Powyższe podają do publicznej wiadomości.

Toruń, 4 listopada 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Zaświadczenie.

Zgodnie z prośbą Okręgu Środkowego Związku Obrony Kresów Zachodnich Nr. 351/29 z dnia 2. X. 1929 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udziela pozwolenia wyżej wymienionemu Związkowi na urządzenie tygodnia propagandowego pod nazwą „Tydzień Propagandowy 10-lecia Obrony Granic Zachodnich“ w czasie od 8—9 listopada włącznie na całym obszarze Rzplitej (z wyjątkiem Woj. Śląskiego) pod warunkiem, że osoby występujące z ramienia Związku będą ściśle przestrzegały obowiązujących przepisów.

Uzyskane fundusze przeznacza się na cele związane z potrzebami rzeczonoego Związku.

Podczas Tygodnia Propagandowego zezwala się na sprzedaż w lokalach publicznych okrągłego znaczka metalowego, na którym widnieje na tle białym złoty napis: „10 lecie obrony granic zachodnich“ oraz orzeł stylizowany, na tle zaś czerwonym napis: „1929“ i „Z.O.K.Z.“ Szczegółowy program Tygodnia Propagandowego winien być ustalony w porozumieniu z wojewódzkimi władzami administracji ogólnej. Przy urządzaniu akademii, odczytów i innych imprez organizatorawie Tygodnia winni się stosować do przepisów obowiązujących.

Sprzedaż znaczka w szkołach i innych zakładach naukowych zależna jest od zezwolenia władz szkolnych.

Warszawa, dnia 4 października 1929 r.

Naczelnik Wydziału. (—) Adelstein

Powyższe podają do ogólnej wiadomości.

Toruń, dnia 4 listopada 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Koniec działu urzędowego.

Przed Otwarcie sesji sejmowej.

Warszawa, 4. 11. W sobotę do wieczora panowała w kołach politycznych niepewność co do terminu otwarcia sesji budżetowej sejmiku, którego oznaczenie uwarunkowane jest przez większość parlamentu odzyskania należytej gwarancji swobody obrad.

O godz. 7 wieczorem przybył do prywatnego mieszkania p. marszałka Daszyńskiego adiutant P. Prezydenta Rzeczypospolitej, kapitan Surzyński i oznajmił, iż P. Prezydent Rzeczypospolitej prosi p. Daszyńskiego o przybycie na Zamek w niedzielę, dnia 3-go b. m. o godz 12-iej w południe.

P. marszałek Daszyński zwołał posiedzenie przewodców klubów sejmiku na poniedziałek, na godz. 11-tą przed południem. W parlamencie wyrażają powszechnie nadzieję, że najdalej w poniedziałek wyjaśni się niepewna, jak dotychczas, sytuacja i że pierwsze posiedzenie sesji budżetowej sejmiku odbędzie się we wtorek.

Zaznaczyć należy, że nie jest dotychczas wiadome, czy zapowiedziana na dziś konferencja p. marszałka Daszyńskiego z P. Prezydentem Rzeczypospolitej odbędzie się z udziałem p. ministra spraw wojskowych, marsz. Piłsudskiego.

Premjer Świtalski „wyzdrowiał“ i naradza się z marsz. Piłsudskim.

Warszawa, 3. 11. Premjer Świtalski który jak wiadomo, kilka dni nie opuszczał apartamentów prywatnych, wczoraj wyzdrowiał i udał się do Belwederu, gdzie odbyła się dłuższa konferencja z marsz. Piłsudskim. Wobec wyjazdu Prezydenta Rzplitej do Spawy i Kiele i spodziewanego powrotu dnia 4 bm, do Warszawy, nie wiadomo kiedy odbędzie się owa konferencja zapowiedziana w liście do marsz. Daszyńskiego a mająca na celu wyjaśnienie zajęć czwartkowych. W związku z tem nie wiadomo, kiedy odbędzie się następne posiedzenie sejmiku. Kancelarja sejmowa, która będzie musiała wysłać zaproszenia do posłów, nie otrzymała żadnych instrukcyj od marsz. Daszyńskiego

czy i kiedy ma przygotować sesję parlamentową. Z tego wynika, że w poniedziałek i wtorek posiedzenia nie będzie. Posłowie (nie otrzymawszy djet na pierwszego!), rozjechali się przeważnie. W środę nastąpi otwarcie sesji senatu.

W jakim charakterze występował marszałek Piłsudski?

Wobec choroby p. premjera Świtalskiego funkcję prezesa Rady ministrów objął min. Składkowski, który jednakże w sejmie zrzekł się tego stanowiska na rzecz Marszałka, a więc Marszałek Piłsudski na terenie sejmiku wystąpił w charakterze premjera.

Burzliwy dzień w Sejmie.

Pierwsze w nowej sesji posiedzenie Sejmu nie doszło do skutku z winy niewątpliwie czynników rządowych. Przed wyznaczoną na otwarcie sesji godz. 16 wdarła się do gmachu Sejmu grupa oficerów różnych stopni w liczbie około 80 osób, a jak inni twierdzą 100 osób. Pozatem część oficerów w mundurach i po cywilnemu umieszcili się na galerji za kartami wstępu. Oficerowie, którzy whrew perswazjom dyrektora kancelarji sejmowej weszli do przedsionka i poczekalni Sejmu, byli w służbowych mundurach. Marszałek Sejmu Daszyński nie mógł oczywiście dopuścić do otwarcia posiedzenia, dopóki w gmachu znajdują się osoby uzbrojone. I dlatego na zapytanie przybyłego do Sejmu ministra p. Piłsudskiego, czy otworzy sesję, odpowiedział kategorycznie: nie. Sytuacja stawała się coraz bardziej denerwująca: Oficerowie nie ustępowali, wobec czego i marszałek Sejmu nie mógł rozpocząć obrad. W tej sytuacji marszałek Sejmu zwrócił się z pismem do p. Prezydenta Rzeczypospolitej, zawiadamiając go o niemożności otwarcia sesji. P. Prezydent odpowiedział, że wobec wytworzonej sytuacji proponuje odroczenie otwarcia sesji aż do chwili odbycia w tej sprawie konferencji między marszałkiem Sejmu a

marsz. Piłsudskim wzgl. rządem. Na skutek tego pisma posiedzenie zostało odłożone, a nowy termin zostanie podany do wiadomości posłów.

Jaki był cel tej „mobilizacji“ oficerów uzbrojonych, jaki był cel zgromadzenia w pobliżu gmachu Sejmu dużej ilości policji, nikt w tej chwili nie zdoła zrozumieć. Jeżeli chodziło o zastraszenie Sejmu, to cel został ohybiony, bo Sejm od 3 i pół lat był nastraszany i to już wrażenia na nim nie robi. Jeśli rząd miał zamiar Sejm rozwiązać, to nie potrzebował do tego wojska. Nikt bowiem inny, jak tylko Sejm poprzedni nadał p. Prezydentowi Rzplitej prawo rozwiązania Sejmu, zmieniając odpowiednio tekst Konstytucji. Może dalsze wypadki wyjaśnią ten „najazd“ na Sejm, wobec którego chciano użyć przemocy.

Zajście w gmachu sejmowym jest szkodliwe dla interesów państwa. Korespondenci pism zagranicznych zapewne tę rzecz oświetlą na swój sposób. Zagranica nie rozumie metod stosowanych w Polsce wobec przedstawicielstwa narodowego. Że i ta niepoehlebna opinja zagranicy o Polsce nie dozna wskutek dzisiejszych wypadków poprawienia — nie trzeba chyba dodawać. Ale przykre zajścia w Sejmie mogłyby wywołać wewnątrz kraju niepożądane objawy. Już na wieść o „obleżeniu“ Sejmu zaczęli się na ulicach Warszawy gromadzić robotnicy, wyrażając swoje oburzenie z powodu tych wypadków. „Mała iskra może wzniecić

wielki pożar“ — mówi staropolskie przysłowie. Igranie z parlamentem zaczyna już niepokoić najlojalniejszych obywateli. To, co ma na celu skompromitowanie Sejmu, podnosi jego autorytet. Rząd złą oddał sobie przysługę, wprowadzając do gmachu parlamentu uzbrojonych oficerów. — Złym był doradca, kto ten krok doradził.

Co przyniosą najbliższe dni, niewiadomo. Panuje opinia, że stoimy w przededniu rozwiązania Sejmu. Wobec bowiem faktu, że marszałek Piłsudski nie polecił usunąć oficerów z gmachu sejmowego, zatarg między rządem a Sejmem zaostrzył się niepomiarnie. Brak decyzji w zatargu ze strony Prezydenta Rzplitej pogarsza położenie. Zapowiedziana w piśmie p. Prezydenta konferencja zdecydowanie o likwidacji zatargu. Oby decyzja wypadła z korzyścią dla interesów państwa.

Uchwały klubów parlamentarnych.

Bezpośrednio po ogłoszeniu odwołania posiedzenia Sejmu klub BBWR odbył plenarne posiedzenie, na którym powziął rezolucję, w której w związku z odwołaniem posiedzenia przez p. marszałka Sejmu i wobec motywów, zawartych w rozestaniu przezeń zawiadomieniu, klub BBWR postanowił jednomyślnie zgłosić votum nieufności p. marszałkowi Sejmu.

P. P. S.

Klub PPS na posiedzeniu plenarnym postanowił wyrazić pełne uznanie dla marszałka Sejmu Daszyńskiego za godne stanowisko wobec zaszytych w Sejmie wypadków. Jednocześnie klub postanowił oddać się do dyspozycji władz centralnych partji.

Klub Narodowy.

Klub Narodowy zebrał się po odroczeniu posiedzenia Sejmu zwołanego na dzień 31 października powziął następującą uchwałę:

Pierwsze posiedzenie zwyczajnej sesji budżetowej Sejmu zwołanej przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej zostało udaremnione przez wkroczenie grupy uzbrojonych oficerów do gmachu sejmowego i opór ich przeciw zarządzeniom marszałka Sejmu.

Klub stwierdza, że wszelkie zakłócenia spokoju i naruszenie powagi prac przez konstytucję nakazanych przynosi szkodę państwu. Zwłaszcza ciężkie położenie gospodarcze kraju wymaga, by obrady Sejmu nad budżetem mogły odbywać się w atmosferze spokoju. Zamącanie ich odwraca uwagę od odpowiedzialności za dotychczasową politykę rządu w dziedzinie gospodarczej i finansowej.

Klub potępia sposoby działania obniżające poziom życia państwowego i oświadcza, że bronić będzie stanowczo godności i powagi prac państwowych.

Wypadki, których widownią stał się wczwartek Sejm, niechybnie wywrą w kraju głębokie wrażenie i staną się przedmiotem najwyższych komentarzy, tym razem już w szerokich kołach ludności. Ze te komentarze nie przyczynią się do rozwiązania dusznej atmosfery, panującej dziś w państwie naszym, o tem nie potrzeba nikogo przekonywać. Przeciwnie, domniemane pogłoski o nowym zama-

Premje wywozowe na zboże i mąkę.

Warszawa, 31. 10. — Jak donosiliśmy, komitet ekonomiczny ministrów na ostatnim posiedzeniu obradował nad sprawą zwrotu cel za wywiezione zboże.

W wyniku tych obrad komitet ekonomiczny ministrów na posiedzeniu 29 ub. m. uchwalili ustanowić w myśl ustawy celnej czasowo na okres 5-cio miesięczny zwrot cel w wysokości 4 — 6 zł. od 100 kg. wywiezionych zbóż w zależności od rodzaju produktu a mianowicie: jęczmienia, żyta owsa, pszenicy i mąki, celem ułatwienia wywozu

nadwyżki zbiorów oraz sztandaryzowania eksportu zboża i mąki.

Ze zwrotu cel będą mogli korzystać ci eksporterzy, którzy przy wywozie wyżej wymienionych produktów przedstawiają zaświadczenia, stwierdzające odpowiednią ich jakość. Zaświadczenia będą wydawane przez organizacje eksportowe upoważnione do tego przez ministra przemysłu i handlu.

Odpowiednie upoważnienia trzech zainteresowanych ministerstw ukażą się w ciągu dwóch tygodni.

chu i kontr-zamachu ze strony stronnictw opozycyjnych otrzymają przez zajęcia czwartkowe nowy pokarm.

Ponad wszystko wybija się fakt, że stosunki między Rządem a Sejmem ulegają wskutek tego, co się w czwartek stało, nowemu i to już niezwykle silnemu zaostrzeniu. Jeżeli już dotychczas były one niedobre, to od czwartku nabrać mogą cech dosłownie przesileniowych.

Co na takim stanie rzeczy może zarobić Rząd, tego niepodobna się żadną miarą domyśleć. Położenie gospodarcze kraju jest bardzo ciężkie. Położenie finansowe państwa nakłada obowiązek szczególnej ostrożności. Międzynarodowa konjunktura polityczna układa się w sposób, wymagający od Polski największej czujności i zarazem świadectwa jej siły wewnętrznej. W tych warunkach zatarg między dwiema władzami państwowymi, w dodatku przybierający formy tak pełne ekspresji, może tylko niesłychanie utrudnić prace rządowe i prosto grozić najpoważniejszym przesileniem.

Niezwykła lekkomyślność niektórych czynników politycznych w Warszawie gotowa jest podsunąć im wyobrażenie o bagatelności podobnych, jak czwartkowe epizodów. Ale ludzie obdarzeni poczuciem odpowiedzialności nie mogą wzruszać ramionami na wypadki, którym szeroka opinja nadała znamie symboliczności. Do nich też należy apelować, aby umieli zdobyć się na odważne i rozumne słowa perswazji.

Z kraju.

Dwu posłów rannych w starciu z policją.

W piątek, dniu Wszystkich Świętych, P. P. S. — C. K. W. urządziła pochód żałobny ze sztandarami do krzyża Traugutta i na miejsce stracenia na Cytadeli, w celu uczczenia pamięci poległych w walkach o niepodległość. Zarówno u krzyża Traugutta jak i na miejscu stracenia wygłoszono szereg przemówień. Przemawiali pos. Arciszewski, Barlicki, Prager i Dubois. Po rozwiązaniu zebrał gdy tłum manifestantów powracał do miasta, koło mostu kolejowego przy zetknięciu się z policją z tłumem padły wrogie okrzyki pod adresem policji. Doszło do starcia, w czasie którego kilka osób zostało poturbowanych. Pos. socjalistyczny Dubois był dotkliwie potłuczony, a pos. Prager raniony był w rękę pałaszem. Rany w plecy odniósł robot-

nik Przetaczk. Pogotowie ratunkowe udzieliło poturbowanym posłom pomocy. W sprawie tej p. marszałek Daszyński zamierza w dniu dzisiejszym interwenjować u władz.

Socjalistom i kapitalistom potrzebny jest strajk górników.

Dnia 31. 10. odbyły się do późnego wieczora w Ministerstwie Pracy układy między przedstawicielami Centralnego Związku Górników, a Radą Związku Przemysłowców Górniczych o zlikwidowanie zatargu zarobkowego górników w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem. Przedstawiciele przemysłowców zgodzili się na podwyższenie plac robotniczych dniówkowych i zasadniczych plac robotników akordowych o 9 proc. Przedstawiciele Centralnego Związku Górników zgodzili się na te propozycje. „Robotnik“ donosi, że nie załatwia to całkowitego zatargu w górnictwie, gdyż otwartą zostanie sprawa wyroku komisji arbitrażowej na Górnym Śląsku i wspólny kongres górników zdecydował w dniu 5. listopada rozpoczęcie strajku w Zagłębiu Dąbrowskiem i Krakowskiem oraz na obszarze Górnego Śląska ze względu na wspólność interesu.

Z Państwowej Rady Kolejowej.

31-go z. m. rozpoczęły się w gmachu ministerjum komunikacji obrady trzeciego plenarnego posiedzenia państwowej rady kolejowej.

Posiedzenie otworzył p. minister komunikacji, inż. A. Kühn, który przedstawił radzie rezultat pracy ministerjum w ostatnim okresie we wszystkich dziedzinach, a więc organizacyjnej, ustawodawstwa kolejowego, gospodarki finansowej oraz polityki inwestycyjnej, taborowej i taryfowej.

Kolejno zabrali głos przewodniczący komitetu taryfowego, p. Chodkiewicz i przewodniczący komitetu eksploatacyjnego, inż. Dunin, składając sprawozdanie z czynności tych komitetów za okres od 20 grudnia 1928 r. Po przyjęciu tych sprawozdań do wiadomości państwowa rada kolejowa zajęła się wnioskami, przedstawionymi przez członków. Wnioski te dotyczyły budowy odcinków kolejowych o znaczeniu miejscowym i bocznic kolejowych, połączeń kolejowych Warszawy z Krakowem i Lwowem, odbudowy mostu kolejowego na Dniestrze pod Zaleszczykami i szeregu innych spraw z zakresu eksploatacji i budowy kolei.

Klemens Junosza.

Stracone szczęście

(Ciąg dalszy).

(6)

Znalazł... nu, nu, a czy to na długo wystarczy? Nie sprzedadzą go dziś, to sprzedadzą jutro; nie jutro, to za rok.

— To zobaczymy.

— Co nie mamy zobaczyć, aby jeno Pan Bóg zdrowie dał. Nu, ale ja jemu tego nie życzę; a kiedy wielmożny kanonik sam powiada, żeby nie jechać, to ja nie jadę; na jego godne słowo ja wierzę, że z tej licytacji nie będzie.

— Zdaje mi się, że nie.

— I mnie się tak zdaje. Padam do nóg wielmożnego kanonika dobrodzieja.

— Już odjeżdżasz, panie Boruch, cóż ci tak pilno? Zdaje mi się, że miałeś jakiś interes... mów...

— Już po interesie; wiem, że licytacji nie będzie, po co mam próżno szkapę gonić? Una i tak ledwie dycha, a do Zielonki jeszcze dwie mile drogi.

— A no, to bądźże zdrow.

— Daj Boże zdrowie wielmożnego kanonika. Ja już jadę, na mnie tam drugie żydki czekają przed karczmą.

Z temi słowami Boruch wyszedł. Po chwili wszedł na biedkę i znalazł się niebawem przed karczmą, gdzie oczekiwało go liczne grono współwyznawców.

Przed budynkiem karczemnym stały biedki, wasagi i wasągki, zaś w izbie arendarza kilkunastu żydów odmawiało swoje poranne modlitwy.

Odziani w białe płachty z czarnymi u brzegów szlakami, z rękami obnażonymi, skręconymi rękawami, zwróceniem twarzy do wschodu, modlili się głośno, z płaczem, krzykiem, lamentem, jak na prawowiernych żydów przystoi.

— Boruch wszedłszy, do izby, worek swój z „nabożeństwem“ rozwinął, płachtę na grzbiet narzucił i po chwili basowy głos jego zmieszał się z ogólnym chórem nabożnych lamentów.

Arendarka tymczasem, ziewając, w czerwonej spódnicy, krzątała się koło komina, zajęta przygotowaniem śniadania dla tak licznej czeredy; w kącie izby karczemnej wędrowny druciarz, odłożywszy na bok wiązkę pałapek na myszy i drobnych naczyń blaszanych, latał sobie kierpcie, w długich wędrowkach podarte — i z ukosa rzucał przelotne wejrzenia na żydów kiwających się zawzięcie w modlitewnej ekstazie.

Słońce jaśniało już we wszystkich blaskach swego majestatu i złościło drobne szybki w oknach plebanji, tysiące pszczoł z głośnym brzękiem uwijało się pomiędzy gałęziami lip kwitnących, jaskółki za muszkami gonity, bocian klekotał na gnieździe, a z dzwonnicy kościelnej rozbrzmiewał melodyjny głos dzwonu.

Ładny kościółek na niewielkim wzgórzu stojący, panował nad całą okolicą, malowniczą, posiadającą ów smętny a pełen poezji urok, równomom tylko właściwy.

Wioska była dość duża — białe chaty słomianymi strzechami kryte, chowały się pod cieniem lip rozłożystych; w ogródkach czerwieniły się wiśnie, drażniąc apetyt wróbbi, wilg i wiejskich dzieciaków, które wdrapywały się na płoty chrościane aby zerwać smaczny — i zapewne zakazany — owoc.

W karczmie rejwach był wielki. Żydzi wysłuchawszy relacji Borucha, wszczęli między sobą spór żywy; gestykulowali, krzyczeli i wogóle znać było, że są pod wpływem jakiegoś niepowodzenia lub, zawodu.

Zostawmy ich w spokoju, a przejdźmy natomiast do plebanji i korzystając z nieobecności go spodarza, który poszedł właśnie mszę odprawiać rozejrzyjmy się po kątach.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Kurs tkactwa i kilimkarstwa

W p i s y
przyjmuje
Dyrekcja Kursów Handlowych
w Chełmży — ul. Toruńska 33 I. p.
w godzinach od 5-tej do 8-mej.

Posiedzenie Rady Miejskiej

odbędzie się we wtorek, dnia 5 listopada 1929 r. po południu o 6 godzinie.

Posiedzenie Komisji finansowo-administracyjnej w poniedziałek, dnia 4 listopada 1929 r. po południu o 7 godzinie.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie kasowe za październik br.
- 2) Sprawozdanie z rewizji Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Chełmży z dnia 7 października 1929 r.
- 3) Sprawa uchwalenia dodatkowego kredytu na rok 1929/30 dla lekarza szkolnego.
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie udzielenia jednorazowego zasiłku w wysokości jednomiesięcznej pensji urzędnikom, siłom pomocniczym, oraz emerytom i wdowom po urzędnikach miejskich i robotnikom miejskim zatrudnionych w administracjach i zakładach miejskich.
- 5) Uchwalenie I. dodatkowego budżetu na rok 1929/30.
- 6) Przyjęcie do wiadomości wyniku przeprowadzonych wyborów do Rady Miejskiej w dniu 6 października 1929 r. na czas kadencji poczynszu od 1 stycznia 1930 roku.
- 7) Przyjęcie do wiadomości wyjaśnienia Magistratu z dnia 28 maja 1929 r. w sprawie Gospody w Chełmży.
- 8) Przyjęcie do wiadomości uchwały Kol. Magistratu z dnia 17 lipca 1929 r. i uchwały magistratu z dnia 12. VIII. 1929 r. w sprawie robót zduńskich w domu robotniczym.
- 9) Powzięcie uchwały upoważniającej Magistrat do zaliczkowego wyasygnowania kwoty 25.000 zł. na rozszerzenie sieci elektrycznej aż do zatwierdzenia dodatkowego budżetu przez Pana Wojewodę.
- 10) Powzięcie uchwały upoważniającej Magistrat do wytoczenia skargi przeciwko masie konkursowej „Pomowin” o zwrot nakładów gminy z tytułu zasypiania terenu darowanego przez „Pomowin” miastu, wzgl. o uzyskanie przewłaszczenia tegoż terenu dla miasta.
- 11) Powzięcie uchwały upoważniającej Magistrat do zaliczkowego pokrycia zakupu gazomierzy aż do zatwierdzenia dodatkowego budżetu przez Pana Wojewodę w myśl uchwały Kol. Magistratu z dnia 9 października rb.
- 12) Ustalenie czynszu dzierżawnego mieszkań w nowowynbudowanym domu.
- 13) Zaakceptowanie uchwały Kol. Magistratu z dnia 16 października rb. dot. przydzielenia mieszkania dla p. Juraszka w nowowynbudowanym domu, za dotychczas płaconym czynszem dzierżawnym.
- 14) Zaakceptowanie uchwały Kol. Magistratu z dnia 16. X. 1929 r. dot. przydzielenia mieszkania dla p. Kąkolewskiego w nowowynbudowanym domu, za dotychczas płaconym czynszem dzierżawnym.
- 15) Zaakceptowanie uchwały Kol. Magistratu z dnia 2 bm. dot. przydzielenia mieszkania p. Kałamarskiemu w nowowynbudowanym domu za cenę 75 zł. miesięcznie.
- 16) Przyjęcie do wiadomości pisma Pomorskiej Izby Skarbowej w Grudziądzu z dnia 21. X. br. l. dz. l. 12253/29 dot. opróżnienia mieszkania przy ulicy Kolejowej nr. 4.
- 17) Uchylenie uchwały Rady Miejskiej z dnia 8 sierpnia rb. dot. zaciągnięcia pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Poznaniu ze względów formalnych.
- 18) Powzięcie uchwały zaciągnięcia z Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Poznaniu pożyczki w wysokości 80.000 zł. na zakończenie domu miejskiego.
- 19) Sprawa zmiany statutu etatów stanowisk służbowych dot. poborów kierownictwa Zakładów Miejskich według grupy VIII. do VII. pragmatyki urzędników państwowych.

KRONIKA

Chełmża, dnia 4 listopada 1929 r.

Kalendarzyk.

Poniedziałek: Karola Boromeusza.
Wtorek: Zacharjasza, Elżbiety.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Przewoski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa” pana Maliszewskiego.

— **Godziny urzędowania.** Rada ministrów na ostatnim posiedzeniu ustaliła czas urzędowania w instytucjach i urzędach państwowych w okresie od dnia 1 listopada do 31 marca — od godziny 8.30 rano do 15.30 pp., w soboty od godz. 8.30 r. do godziny 14 pp. W okresie zaś od dnia 1 kwietnia do 31 października od godz. 8—15 pp. w soboty od godz. 8—13.30 pp.

— **Echa pośmiertne.** Po kilku dniach rozpostarła się znowu nad naszą okolicą ciężka i ciemna chmura żaloby.

We wczorajszą oto niedzielę bezlitosna, okrutna i nieubłagana śmierć zabrała jedną z śmiertelniczek, porwała ze świata żyjących żonę poważanego i cenionego urzędnika Cukrowni, p. Holkego, śp. Praksedę z Hinsów Holke.

Nieunikniona śmierć przerwała jej nić życia, rozłączyła najdroższe istoty, żonę od męża i matkę od dzieci, pozostawiając pasmo smutku i żaloby poza sobą.

Stroskanej, osieroconej i pogrążonej w smutku rodzinie składa Redakcja i Wydawnictwo „Przełądu Pomorskiego” najszczerze współczucia.

— **Szkoła gospodarza.** Pragnąc zadośćuczynić potrzebom społeczeństwa na Pomorzu kształcenia dziewcząt w kierunku gospodarczym, Pomorska Izba rolnicza w Toruniu otwiera z dniem 15 bm. w Mredłowie pow. Gdynia szkołę gospodarczą, łącznie z działem hotelowym. Szkoła trwać będzie przez 6 miesięcy i obejmować będzie dział kuchenny, naukę kroju, oraz prowadzenia letnisk. Przy szkole otwarty będzie internat dla uczennic. Koszta nauki za cały kurs wynoszą 30 zł., utrzymanie w internacie 50 zł. miesięcznie.

Kino „Kryształ”.

„Jarmark miłości”. Potężny ten dramat erotyczny, ilustruje tragiczne przeżycia niewolnicy, wydanej na licytację. W filmie tym występuje znana gwiazda ekranu amerykańskiego **Billie Dove**.

Tragedja sprzedanej kobiety. — Najciemniejsza karta historii świata, czasy niewolnictwa charakteryzują wspaniały ten superfilm i te wzruszyć muszą każdego.

Drugi program, to występy akrobatyczne na scenie. Nie są to bynajmniej takie popisy, jak rzut dyskiem niby talerzem. Wystąpią tu znani artyści z antycznymi tańcami i muskularni Herkulesowie w rolach rzymskich gladiatorów, ekwilibrystów i akrobatów.

Atrakcją drugiego programu, to nadzwyczajną potężną siłą kobiety.

Podobny występ sceniczny nie miał dotychczas miejsca w Chełmży i mieć go napewno nie będzie.

Korzystajcie zatem wszyscy z okazji i udajcie się dziś jeszcze do kina „Kryształ”.

KINO KRYSTAŁ

dawn. Konkordja

Kolejowa 24

Kolejowa 24

Dziś w poniedziałek 4 i wtorek 5 listopada

10 000!

Śmieszna cena za tak rozkoszną kobietę!

10 000! II 500!

Kto daje więcej?

Kipiący warem krwi dramat erotyczny niewolniczy

„Jarmark Miłości”

Przepiękny arcyfilm reżyserji genialnego **GEORGE FITZMAURICE'A**

W rolach głównych:

Najpiękniejsza gwiazda Ameryki **BILLIE DOVE**

i rasowy amant ekranu **HILBERT BOLAND**

Tragedja kobiety sprzedanej! — Gehena niewolnic na publicznym targu! — Jedna z najciemniejszych kart historii!

Film, który zdobył szturmem Nowy i Stary Świat!

Nadprogram: **Występy artystyczne na scenie** Pierwszy raz w Chełmży!!!

L. ORDINGS Brawurowe tańce rosyjskie.

Sensacja! 2 BONO Rzymscy gladiatorzy, ekwilibryści i akrobaci siłowi.

Premjowani w 1927 r. we Wiedniu za piękną budowę ciała i muskulaturę — Gwoździem tej atrakcji jest nadzwyczajna siła kobiety!

Siła! Efekt! Elegancja! Plastyka! Bogate kostjomy!

Wczoraj w niedzielę, dnia 3-go listopada o godz. 7.45 wieczorem zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św. po krótkiej lecz ciężkiej chorobie po dokonanej operacji w szpitalu Dyakonisek w Toruniu moja droga żona, nasza kochana i troskliwa matka, córka, siostra, ciocia i stryjna, śp.

Prakseda z Hinzów Holkowa

w kwiecie wieku 38 lat, o czym donoszą w smutku strapieni

Otto Holke jako mąż

Urszula i Gerhard jako dzieci

Chelmża, dnia 4-go listopada 1929 r.

Przeprowadzenie zwłok z szpitala Dyakonisek z Torunia do tutejszego kościoła pokatedralnego odbędzie się w środę o godzinie 4-tej po południu od krzyża, nazajutrz w czwartek o godzinie 8^{1/2} odbędą się wigilje i requiem, poczem nastąpi eksporta na tutejszy nowy cmentarz.

Zarządzenie Starosty.

z dnia 16 października 1929 r. o ograniczeniu obrotu artykułami żywności.

Na podstawie § 8 pkt. 10 i 12 pruskiej ustawy z dnia 28 sierpnia 1905 r. (Zb. u. p. str. 373) oraz wobec ustalenia w obrębie gminy miejskiej Chelmża choroby zakaźnej duru brzusznego zarządzam co następuje:

§ 1 Cukierki w handlu ulicznym (sprzedawane na ulicy, targach i rynkach ze straganów, budek, koszów i t. d.) mogą być sprzedawane tylko w indywidualnym opakowaniu (zawinięte w papier, bibułkę, cynfolję).

§ 2. Inne wyroby cukiernicze, jak ciastka, pierniki, obwarzanki, chałwa i t. p. oraz pieczywo w handlu ulicznym powinny być umieszczane bezwarunkowo pod szkłem (szafki, gablotki, klosze).

§ 3. Owoce, w szczególności wszelkie gatunki śliwek, oraz pokrajane kawony, melony itp. w handlu ulicznym powinny pozostawać pod przykryciem z czystej gazy muślinowej.

§ 4. Lody w handlu ulicznym powinny być sprzedawane w sposób, zabezpieczający przed zanieczyszczeniem.

§ 5. Winni naruszenia postanowień niniejszego zarządzenia podlegają w drodze administracyjnej karze grzywny do 1000 zł., lub aresztu do 3-ch miesięcy, albo obu tym karom łącznie, niezależnie od konfiskaty przedmiotów, wprowadzonych w obieg z przepisami niniejszego zarządzenia.

Konfiskata może być orzeczona samonnie.

§ 6. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od chwili ogłoszenia.

Starosta Powiatowy

w z. (—) W. Dołżycki.

Powyższe zarządzenie podaje do publicznej wiadomości, i zastosowania się.

Chelmża, dnia 21. X. 1929 r.

Miejski Urząd Bezp. i Porządku Publicznego

(—) Dziecielski, Burmistrz w z.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, dnia 5. o godz. 10-ej sprzedam przy ul. Szewskiej 30 za gotówkę najwięcej dającemu

1 tokarnię, 1 pług do wyorania buraków, 1 pług ciężki do uprawy ziemi, 1 dwuskibowy pług, 2 opelacze, 1 pług do kartofli.

Chelmża, dnia 4. XI. 29 r.

(—) Gramowski, kom. sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, dnia 5 bm. o godz. 11-ej przed poł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu

1 kompl. serwis do herbaty niklowy i to: 1 dzbanek, 4 szklanki z okuwaczami, 1 dzbanek do mleka, 1 cukierniczka 1 tablet, 6 małych i 6 dużych łyżek, 6 noży, 6 małych i 6 dużych widelców, 6 noży dużych,

Zbiórka licytantów w biurze mojem przy ul. Chelmińskiej 3.

Chelmża, d. 4. XI. 29 r.

Gramowski, kom. sądowy.

Ostrzeżenie!

Niniejszem ostrzegam wszystkie osoby, które roznoszą nieprawdziwe wieści **mi szkodzące** na opinii, jakobym miał mieć z p. Marją Zdrojewską dawniejszą mą ekspedjentką konszachty miłosne — iż nie są **prawdziwe** i pociągnę każdego do odpowiedzialności sądowej. Za każdorazowe doniesienie mi o powyższem, celem pociągnięcia do odpowiedzialności

wynagrodzę.

J. Świnka

Centrala obuwi.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek, d. 5 bm. o godz. 9-tej przed poł. sprzedam przy ul. Chelmińskiej 12 za gotówkę najwięcej dającemu.

1 ctr. torebek

Chelmża, dnia 4. 11. 1929 r.

(—) Gramowski kom. sądowy.

PP. Właścicielom samochodów poleca

na dogodnych warunkach po cenach oryginalnych

Opony wszystkich rozmiarów

dętki, akcesorja pp.

Tadeusz Radomski

Przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe

Chelmża — Pomorze

Biuro: Toruńska 37.

Telefon 137.

Poszukuję od zaraz

uczni

syna uczciwych rodziców.

Antoni Budzikowski

Kowalewo, Rynek 7

skład kolonialny, żelaza i restauracja.

Młoda

biuralistka

władająca językiem polskim i niemieckim, pisząca dobrze na maszynie, poszukuje posady najchętniej w miejscu.

Lask. oferty uprasza skierować — do Przegl. Pomorskiego pod **Biuralistka**.

Kotły do bielizny i paszy ocynkowane

Latarnie stajenne (marki Nietoperz)

Lampy stołowe i kuchenne

Wiadra emalj. i ocynk.

Żelazka do prasowania

Garnki kamienne

Karnisze czysto mosiężne

Szkło stołowe i prasowane

Fajans i porcelana nadający się na każdy podarek

oraz wszelkie sprzęty domowe i kuchenne

poleca po najniższych cenach

Wojciech Balcerowicz

Chelmża, Rynek 13.